Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Meyve bahçesinde Eylül ayında bitki koruma faaliyetleri

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 10.09.2026 | **Sayı** 9/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2468?lang=tr

Vejetasyon döneminin sonlarına doğru hastalıkların gelişimi azalır ancak tamamen durmaz. Zararlıların yoğunluğu önemli ölçüde azalır. Birçoğu hareketsiz evrelere geçmiştir – pupa ve yumurta.

Ay boyunca tahmin edilen yağışlar olgunlaşan meyve ürününde fungal patojenlerin gelişme riskini artıracaktır ürün - geç kahverengi çürüklük, meyve ağaçlarının geç çeşitlerinin meyvelerinde geç kabukluluk, ancak genel olarak Eylül ayındaki meteorolojik koşullar, külleme hariç, fungal hastalıkların gelişimini sınırlayacaktır.

Meyve bahçelerinde

Meyve depolama tesisleri dezenfekte edilir. Bu bir uzman tarafından yapılır!

Elma iç kurdu'nun kış popülasyonunu belirlemek için, 40-60 ağacın gövdeleri ve kalın dalları üzerinde yumurta kümeleri sayılır ve leopar güvesi için – 20 adet üç ve dört yaşındaki dallar üzerinde yumurta halkaları sayılır.

Hasattan yaklaşık iki hafta önce, meyveleri depolamaya yönelik olan elma ve armut bahçeleri, geç kabukluluk ve meyve depolama tesislerinde gelişen diğer hastalıklardan korunmak için Captan 80 WG (150-180 g/daa) ile ilaçlanır.

Elma kabukluluğunun etken maddesi – askomiset fungusu *Venturia inaequalis* (Cooke) Winter, konidial evresi *Fusicladium dendriticum* (Wallr. & Fuckel) ekonomik olarak elma üzerindeki en zararlı hastalıktır.

Toprak yüzeyinde kışlayan hasarlı dökülmüş yapraklarda saprofitik formunda varlığını sürdürür, burada kışlamadan sonra askosporlu pseudothecia oluşur ve ilkbaharda birincil enfeksiyonlara neden olur. Eşzamanlı olgunlaşmazlar, ancak 7-9 haftalık bir süre boyunca, en sık çiçeklenme döneminde olgunlaşırlar.

Askosporların olgunlaşması ve salınması yalnızca nemlendirmeden sonra gerçekleşir. Askosporların çimlenmesi yalnızca bitki yüzeyinde serbest su damlacıklarının varlığında mümkündür, ancak inkübasyon sürecinin süresi sıcaklığa bağlıdır – 7-8 ^{o}C'de 17 gün, 20 ^{o}C'de ise – sadece 8 saat.

Zaten olgunlaşan meyveler üzerinde geç enfeksiyon durumunda, hastalık semptomları nispeten küçük kahverengi-siyah, keskin bir şekilde sınırlandırılmış

lekeler olarak kendini gösterir ve depolama koşullarında gelişmeye ve büyümeye devam eder. Bu lezyonlar çok sıklıkla depolama dönemine özgü patojenlerin yoğun gelişimi için birincil nedendir – gri çürüklük, yumuşak çürüklük, Alternaria çürüklüğü, Trichothecium çürüklüğü ve diğerleri.

Askomiset fungusu *Venturia pyrina* (Bref.) Aderhold, konidial evresi *Fusicladium pyrinum* (Libert) Fuckel, armut kabukluluğunun etken maddesi, yüksek zararlı potansiyele sahiptir ve gelişimi için uygun koşullar altında çok önemli ekonomik zarara neden olabilir. Patojen yalnızca askosporlu asci'nin geliştiği dökülmüş yapraklarda değil, aynı zamanda sürgünlerdeki kanserlerde de kışlar.

Hastalığın gelişimi, sık yağışlı dönemlerde, bitki dokularında su damlacıklarının uzun süre kalması ve orta derecede yüksek sıcaklıklarda desteklenir.

Hastalığın semptomları başlangıçta radyal olarak gelişen koyu yeşil fungal büyüme ile kaplı yuvarlak lekeler olarak kendini gösterir. Daha sonra bu lekeler nekrotik hale gelir, geniş yanmış alanlar ve erken yaprak dökümü oluşturur. Elmadaki hasarın aksine, bu lekeler yaprakların alt yüzeyinde görünür ve daha belirgindir

Ay sonunda armut tomurcuk hortumlu böceğinin yoğunluğunu belirlemek için silkeleme yapılır – başlangıçta gün aşırı, ilk böceklerin tespit edilmesinden sonra ise günlük olarak, plantasyon boyunca dağınık olarak dağılmış 500 dekarda 10 ağaçta.

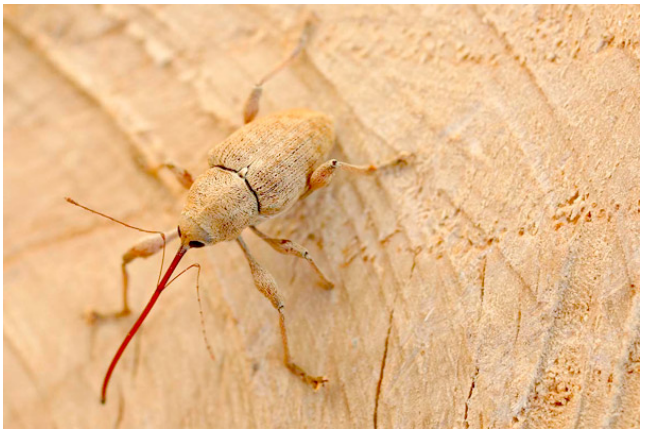

Armut tomurcuk hortumlu böceği *(Anthonomus pyri* Kollar*)* esas olarak armuda saldırır ve nadiren de olsa elma, kayısı ve erikte de zarar verir. Ülke genelinde görülür. Hortumlu böcek yılda bir nesil geliştirir. Armut tomurcuklarında yumurta olarak ve küçük bir kısmı ergin böcek olarak kışlar.

Böcekler hafif hareketlidir. Eylül ayında cinsel olgunluğa ulaşmak için yaprak ve çiçek tomurcuklarını kemirerek beslenirler, ardından yumurtalarını bırakırlar. 40'tan fazla tomurcuğu yok edebilirler. Dişiler karışık tomurcuklarda bir kanal kemirir ve dibine birer yumurta bırakır. Yumurtlama dönemi 1,5-2 ay sürer. Ortalama doğurganlık 15-20 yumurtadır.

Yumurtalar kışlar ve ertesi yıl çatlar. Böceklerin bir kısmı kışlamak için kalır ve ilkbaharda da yumurta bırakmaya devam eder.

Kestane ağaçları ayın başında, yumurtlamadan önce, kestane hortumlu böceğinin kontrolü için Koragen 20 SC (18-30 ml/daa) veya başka bir kontakt insektisit ile ilaçlanır. İlaçlama 7-10 gün aralıklarla iki kez daha tekrarlanır.

Kestane hortumlu böceği – *Curculio (Balaninus) elephas* Gyll. her yerde yaygındır. Kültür kestanesi ve meşeye zarar verir. Kestane plantasyonlarının bulunduğu alanlarda daha yoğun görülür. Hortumlu böcek yılda bir nesil geliştirir. Toprakta larva olarak kışlar ve Haziran ayında pupa olur.

Böceklerin yumurtlaması yalnızca Ağustos-Eylül aylarında başlar. Dişiler uzun hortumları yardımıyla tek bir meyveye 1 ila 20 yumurta bırakır. Embriyonik gelişim 2-3 hafta sürer.

Larvalar meyvelerin iç kısmıyla beslenir, meyveler kurtlanır ve dışkı, kemirilmiş kalıntılar ve dökülmüş larva derileri ile dolar. Gelişimlerini tamamladıktan sonra yuvarlak bir delik kemirir, meyveyi terk eder ve toprağa girerler. Orada 7 ila 40 cm derinlikte, ancak en sık yaklaşık 15-25 cm'de bir toprak hücresi hazırlarlar ve ertesi yılın Haziran-Temmuz ayına kadar içinde kalırlar.

Çilek plantasyonlarında

Yeniden dikimden önce, yabancı otlardan temiz ürünler için, çilek plantasyonları Roundup Energy (tek ve iki yıllık yabancı otlar için 300-500 ml/daa ve çok yıllık olanlar için 500-800 ml/daa) ile veya önceki yıl yapılan çift ekim örtü bitkileriyle – ilkbahar (%50 yulaf + %25 bezelye + %15 fiğ + %5 feselya + %5 hardal) ve sonbahar (%60 kış çavdarı + %25 tüylü fiğ + %10 kırmızı üçgül + %5 yem turpu) ile işlenir.

Çilek plantasyonları, kök hortumlu böceklerinin larvalarına karşı toprak 15 cm derinliğe kadar nemlendirilene kadar insektisitlerden biriyle sulanır - Decis 100 EC (17,5 ml/daa) veya deltametrin bazlı başka bir ilaç, Mospilan 20 SP (30 g/daa), Naturalis (300 ml/daa) .

Çilek kök hortumlu böceği (*Otiorhynchus rugosostriatus*), Türk asma hortumlu böceği (*Otiorhynchus turca*), küçük asma hortumlu böceği (*Otiorhynchus sulcatus*) ve yonca kök hortumlu böceği (*Otiorhynchus ligustici*) zarara neden olur. Bu hortumlu böceklerin larvaları çilek kökleriyle beslenir.

Çilek Dikim Materyali – Hastalık ve Zararlılardan Temiz

Çilek dikim materyali, onunla bulaşan hastalık ve zararlılar açısından denetlenir – beyaz ve menekşe-kahverengi yaprak lekeleri, kök hortumlu böcekleri, çilek nematodu, çilek akarı, viral hastalıklar vb.

Çilek dikim materyali, çilek akarı veya çilek nematodu ile bulaşmışsa, 45-50 ^{o}C sıcaklıkta suda 13-15 dakika daldırılarak dezenfekte edilir.

Bağlarda

Asma fidanlıklarında mildiyöye karşı mücadele devam eder. Patojenin sporülasyonundan sonra, preparatlardan biriyle ilaçlama yapılır - Quadris 25 SC – %0,075 – %0,1, Ridomil Gold Combi 45 WG – 200 g/daa, Ridomil Gold R WG – 500 g/daa, Ridomil Gold SL – 20 ml/daa. Serenade ASO da bir seçenektir, ancak listelenen sistemik fungisitlerden daha zayıf etki eder. Yağmurdan önce, listelenen fungisitler sistemik olmadığı için, bazı bakır preparatları kullanabilirsiniz - %1 Bordo – 180 - 300 g/daa çözeltisi, Funguran OH 50 WP – 150 - 250 g/daa, Champion WP - %0,3, Kaper Key – 180 - 300 g/daa.

Eylül ayı boyunca gri çürüklük kontrolüne ciddi dikkat gösterilmelidir.

Hastalığın etken maddesi *Sclerotinia fuckeliana* fungusudur, konidial formu *Botrytis cinerea* Persoon f.sp. *vitis*. Yağmurlu havalarda üzümlere önemli zarar verir. Yağıştan sonra çatlamış tanelerde, tane yumuşaması sırasında ve hasatta çok daha güçlü gelişir. Etkilenen tüm bölgelerde hafif kahverengimsi tonlu bol gri-beyaz bir büyüme oluşur. Çok sıklıkla nemli havalarda, üzümlerin taşınması ve depolanması sırasında da gri çürüklük görülür.

Hastalık 0 ila 31 ^{o}C sıcaklıklarda gelişir, optimal sıcaklık 25 ^{o}C'dir. Konidiosporlar %60'ın üzerindeki hava neminde oluşur ve %50'nin üzerinde çimlenir. Enfeksiyon, asmanın bitki kısımlarında su damlacıklarının varlığı olmadan bile gerçekleşir - %60 hava nemi yeterlidir. Uygun koşullar altında, fungusun inkübasyon süresi 2,5 ila 3 gündür.

Yaprak alma, sürgün seyreltme, koltuk alma gibi belirli agroteknik önlemlerin zamanında uygulanması ve ayrıca üzümlerin iyi havalandırılmasını sağlamak amacıyla meyve birimlerinin doğru mekansal düzenlenmesi hastalığı sınırlar.

Preparatlardan biriyle ilaçlayın – Switch 62.5 WG (100 g/daa), Folpan 80 WDG (%0,15) veya aktif maddesi folpet olan başka bir preparat. Biyofungisitler arasında Polyversum (50-100 g/daa) ve Serenade ASO SC (400 ml/daa) önerilir.